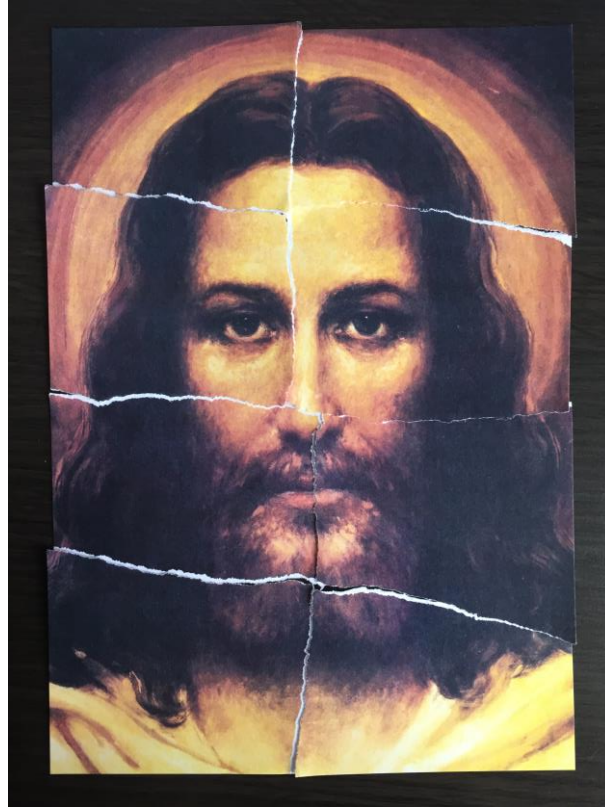

Zij deed wat ze kon

Marcus 14:1-10

Ds. Ilonka Terlouw | Witte donderdag | 12 april 2017, Tollebeek

1. Geloven in delen. Over verscheurde post

Afgelopen week zat er een brief bij de post. Het was een blanco envelop. Dan verwacht ik al snel een soort betekenisloze reclame. Maar de brief was duidelijk aan mij geadresseerd. Niet aan 'de bewoners van dit adres' of iets dergelijks, maar expliciet aan ds. Terlouw. Ik opende enigszins nonchalant, maar ook enigszins nieuwsgierig de envelop, om te ontdekken dat er een ander kleiner envelopje in zat. Met daarop de tekst 'Geloven in delen'.

Het envelopje voelde nogal dik aan. En er bleken stukken gescheurd papier in te zitten. Als je ze in elkaar puzzelt vormen ze samen een afbeelding van Jezus Christus.

Op de achterkant staat:

“Geachte dominee. De afbeelding van Jezus Christus verscheurd in stukken.
[...]

Jezus wordt verscheurd, het klinkt als een vloek. Maar is dit niet wat Jezus ons zelf leerde? Hij gaf Zijn leven en daarmee het ultieme voorbeeld van delen.

Jezus die zichzelf aan stukken laat scheuren gaat tegen onze natuur in. Toch is dit wat we elke keer bij het avondmaal herdenken, bij het breken van het brood en het delen van brood en wij.

Delen klinkt goed, maar kost veel. Delen van overvloed is niet moeilijk. Maar delen wij ook als het ons iets kost? [...]

Jezus die verscheurd wordt. Het is een sterk beeld, dat ik niet snel uit mijn gedachten wegkrijg. Daar zat ik, thuis, in de hal, op de trap met die verscheurde stukjes papier in mijn hand.

Jezus die verscheurd wordt. Ik vind het een aangrijpend beeld: in dat ene woord wordt het lijden van Jezus scherp voor het voetlicht gebracht. En tegelijk laat het scheuren ook zien, dat het om delen gaat. Jezus wordt verscheurd: dat brengt het lijden én delen samen.

Jezus zal sterven. Zo deelt Jezus Zijn leven, Hét leven, met ons.

...

Maar wie deelde er in dat lijden met Hem?

Jezus deelt alles met ons.

Maar wie stond Hém bij?

Wie deelde de moeite, het leed en het verdriet met hem?

2. (Bijna) niemand deelde Jezus' lijden

Zoals in die brief al stond: “Delen klinkt goed, maar kost veel. [...] Delen wij ook als het ons iets kost?”

Het kostte Judas téveel. Hij heeft de kosten berekend. Bij Jezus blijven, zal hem vroeger of later duur komen te staan – zo schat hij in, nu de godsdienstig leiders van Israël zich tegen Jezus keren. 30 zilverlingen lokken hem meer aan. En daarvan hoeft hij dan ook mooi geen cent te delen. Met de armen niet. Met niemand niet.

Maar ook de andere vrienden van Jezus – Simon, Johannes, Thomas, Andreas, Bartolomeüs, Levi, Jakobus en Jakobus, Filippus, en Petrus kunnen het niet opbrengen wakker te blijven en te delen in de strijd met Jezus. Wakker blijven kost hen die nacht teveel inspanning.

Als Jezus gevangen wordt genomen, vluchtten ze allemaal weg. Ze zijn niet bereid hun eigen leven te laten verscheuren omwille van het delen en meeleven met Jezus. De geschatte kosten zijn té hoog. Nu het erop aankomt, zijn ze in geen velden of wegen te bekennen.

Zelfs de scheve blikken van omstanders, de minachting, de bespotting wil Petrus niet dragen. Als hem gevraagd wordt of hij Jezus kent, ontkent hij stellig.

Jezus stond er alleen voor.

Hij stond er helemaal alleen voor.

De mensen op wie hij had moeten kunnen steunen en bouwen, waren er niet voor hem.

3. Er alleen voor staan

Ik weet niet hoe groot dát lijden wel niet moet zijn geweest.

Het lijden aan de eenzaamheid.

Het lijden aan het niet begrepen worden.

Het 'er alleen voor staan'.

Niet kunnen delen van alles waar je doorgaat, van wat je te dragen krijgt.

Wie van ons heeft dat nooit meegemaakt: de pijn die het doet, wanneer mensen je laten vallen. Als je denkt op bepaalde mensen te kunnen bouwen of terugvallen, maar je vangt bot. Wat kun je je dan verraden en in de steek gelaten voelen. Je denkt op mensen te kunnen rekenen, maar als het erop aan komt laten ze je zitten. Sta je er alleen voor. Die pijn rijkt vaak vele malen dieper dan de concrete situatie waar het om gaat. Ik hoor mensen dan zeggen: 'Het maakt met kapot'. Of: 'Het vreet aan me'.

Het moet ook Jezus verscheurd hebben.

We zongen het zo-even al:

'...verscheurd door angst en verdriet...'

...tot tenslotte ook God hem verliet.

Onlangs gebeurde het in de Noordoostpolder dat een oude vrouw overleed in het verzorgingstehuis. De uitvaartverzorgster belde met een collega van mij. Die helaas 'nee' moest zeggen. Hij kon die dag niet. En de uitvaartverzorgster verzuchtte: 'Maar u bent al de vijfde dominee die ik bel.'

Je zou maar zo moeten sterven.

En zo begraven moeten worden.

Ze had niemand meer.

Haar kerklidmaatschap was niet duidelijk.

Waar hoorde ze bij? Bij welke kerk of wijkgemeente?

Wie was er verantwoordelijk voor haar?

Wie wilde verantwoordelijkheid voor haar rouwdienst nemen?

Ik weet nagenoeg verder niets over desbetreffende vrouw en situatie. Ik weet enkel dat het zo verkeerd voelt, dat er mensen zijn die er zo alleen voor staan, die niemand meer hebben, die misschien wel alleen moeten sterven.

Wie stond Jezus bij, toen Hij moest sterven?

4. Eén vrouw

Eén persoon slechts.

Eén mens.

Een vrouw.

Zij was de enige die deelde in het lijden van Jezus.

Op de weg naar het kruis, is zij de enige die Jezus steunt.

Daarom wordt *zij* tot op de dag van vandaag herinnert.

Daarom is haar daad deel gaan uitmaken van de lezing van het lijdens evangelie van Jezus.

Er werd geen brief verscheurd, maar een kruik gebroken.

Páts – en de fragiele flessenhals knapt.

Binnen luttele seconden vloeit de gehele inhoud weg.

Over het hoofd van Jezus. Over zijn lichaam.

Een indringende geur vult het huis.

In de kruik zit nardus. Dat is een zalf/olie die gemaakt wordt van een plantje dat groeit in het Himalaya gebergte, in India. Door het moeilijk begaanbare berggebied van de Himalaya, moest dat plantje duizenden kilometers oostwaarts vervoerd

worden. Via de internationale karavaanhandel werd het ingevoerd in Israël. Nardus was kostbaar.

Je had er dan ook niet veel van nodig, om lekker te ruiken. Enkel wanneer een gestorvene gebalsemd werd, werd een grotere hoeveelheid gebruikt om de lijkgeur te overstemmen. Maar deze vrouw gebruikt niet veel of weinig. Ze geeft alles. Ze neemt niet eens de moeite om de kurk van de fles te halen. Alles – alles wil ze deze man geven. Niets wil ze voor zichzelf houden.

Ze deelt Jezus' verdriet. Ze gaat naast hem staan, nu hem een zware lijdensweg te wachten staat. Ze voelt het moment aan, vreest dat het sterven van Jezus weleens heel nabij kan zijn. Ze weet niet of er gelegenheid zal zijn om zijn lichaam dan te balsemen. Daarom doet ze wat ze kan, nu het nog kan en zalft Jezus. Ze bemoedigt Jezus – op een wijze die doet denken aan de wijze waarop koningen in het Oude Testament gezalfd werden tot koning. Met olie als teken van Gods Geest die hen nabij zou zijn en hen zou leiden in hun taak als koning. Zo wordt Jezus gezalfd met de Geest van God om de opdracht koning te zijn van deze wereld te kunnen volbrengen.

Misschien herkende je eerder al iets van de pijn die het doet, als mensen je laten vallen. Maar misschien weet je dan ook, hoe genadig en verzachtend het is, als je iemand hebt om op te bouwen. Als er een mens is die je bijstaat. Het maakt het gevoel in je hart lichter en aangener. Je staat er niet alleen voor. Door een woord, of een gebaar op juist dat ene moment, leef je op. Je voelt: dit had ik op dit moment zó, zó nodig. Dat zijn momenten vol genade. Zo kun je de weg gaan, die je te wachten staat.

Deze vrouw biedt Jezus een moment vol genade.

5. De kosten berekend

Maar haar delen kost haar veel.

Een heel jaarsalaris vloeit weg. 300 denarie. Dat is het gemiddelde jaarloon van een dagloner. Vertaald naar nu, moet je denken aan zo'n 25.000, 28.000 euro. Heeft u zo'n bedrag weleens ingevuld bij de actie kerkbalans? Gewoon in één keer je hele jaarsalaris weggegeven? Het is een absurd hoog bedrag, dat hier wegvloeit. Hoe kwam deze vrouw überhaupt aan zoveel geld? Judas liet Jezus reeds in de steek om 30 zilverstukken. Maar zij geeft een heel jaarsalaris weg! **De grootsheid van haar daad matcht met de grootsheid van het lijden dat Jezus te wachten staat.**

Op het moment dat de olie wegvloeit, verliest ze ook haar goede naam. Hoe kan ze zó met geld omgaan? Het is dom en dwaas wat ze doet. Ze verkwist een hoop geld dat aan de armen gegeven had kunnen worden. Alle aanwezigen zijn in rep en roer. De hogepriesters en Schriftgeleerden, uit het begin van onze schriftlezing, proberen juist een oproer te voorkomen en hun naam hoog te houden. Deze vrouw veroorzaakt juist een oproer, met het oog op de begrafenis van Jezus, maakt ze zich om haar eigen goede naam geen zorgen.

Zij deed het enige juiste en goede.

Vers 6 bevestigt haar daad. We lezen daar: Ze heeft iets goed voor mij gedaan. Letterlijk staat daar: ze heeft iets goeds gedaan *in* mij. Dat klinkt wat vreemd. Maar we kennen de uitdrukking 'in mij' van Jezus die het heeft over de wijnstok en de ranken, en zegt dat wie 'in hem' blijft, veel vrucht zal dragen. Daar gaat het hier om: **In verbondenheid met Jezus, deed deze vrouw het enige juiste.** In verbondenheid met Jezus, in gemeenschap met Hem had zij oog voor en besef van de lijdensweg die hem te wachten stond. En in die verbondenheid met Jezus had zij oog voor zijn begrafenis en deed zij dat wat op dat moment het enige juiste en goede was.

Ze brak de kruik.

Slot: Goed nieuws

Verscheurdheid en gebrokenheid.

Het zijn intense begrippen.

Het zet ons stil bij **onnavolgbaar groot lijden**.

Maar in de daad van deze vrouw, met haar albasten kruik, met haar toewijding, met haar grootste gebaar, met haar aanvaarding van dit lijden, met haar liefde voor Jezus, klinkt reeds iets door, dat het sterven van Jezus goed nieuws is. Van haar goede daad zal verteld worden, overal waar het goede nieuws van Jezus' sterven verteld zal worden. Zó sluit Jezus deze geschiedenis af.

Jezus zelf noemt zijn begrafenis *goed* nieuws.

De opstanding komt al in zicht.

Deze donderdag heet daarom ook *witte* donderdag.

We zullen het lichaam van Jezus delen en zijn lijden gedenken, als we ieder een stuk van het brood scheuren. Maar we doen dat in *aanvaarding* van dit lijden, met *liefde* in ons hart voor Jezus, omdat we weten dat dit gebroken lichaam van Christus gegeven is tot een volkomen verzoening van al onze zonden. Christus sterven maakt ons witter dan sneeuw.

Verscheurdheid en gebrokenheid.

**Hoe vaak kunnen we dát zeggen in deze wereld,
dat zulk lijden goed nieuws is?**